

Ciutats amb arrítmies

Le vieux Paris n'est plus (la forme d'une ville change plus vite, hélas! que le coeur d'un mortel). Ho escrivia Charles Pierre Baudelaire a *Les fleurs du mal*, a l'edició de 1861, ja fa prop de 150 anys. I es lamentava dels canvis urbans que la ciutat sofria, amb una malenconia que avui ens sembla decadent i fútil. Malgrat tot, com a éssers vius que són, les ciutats canvien, a ritmes dissonants, a batzegades o lentament, en consonància amb els nous temps i arrossegant també els pecats del passat. Especialment canvien si no han esdevingut escenaris de cartró pedra al servei del turista. Tot i amb això, com les persones, algunes saben encaixar millor els canvis i reinventar-se elles mateixes per no perdre l'essència del que són: comunitats vives, veritables eixams de vida i d'història.

Baudelaire es lamentava fa 150 anys de com canviava París i nosaltres gaudim de l'harmonia i elegància d'aquella ciutat que pot esdevenir la més moderna a la Défense i la més medieval a Saint Germain-des-Prés, la més formal a la Rue Rivoli, a la Place de la Concorde, al barri de l'Opera...T'enfiles a Notre Dame, o encara millor, a la torre Eiffel, i descobreixes als teus peus una voluntat uniformadora de teulades, mansardes i xemeneies i penses que aquell espai allotja innovació i progrés. Camines per *boulevards* i *avingudes* i no deixes de sorprendre't per aquella subtil conjunció de mobiliari urbà, marquesines, revestiments i obertures que

Ensurts d'un passeig diari

A casa nostra, el passeig diari ens pot portar més d'un ensurt. Penso en les façanes de ponent i llevant de la plaça Marquès de Camps, coneguda no fa tant com l'Havana Petita, i exemple de perifèria nascuda al costat de la muralla, porta d'entrada i lloc de comerç. A la plaça de l'Hospital, el prometedor edifici de la Generalitat no pot acallar els esgarips estètics del bolet. I com a darrer exemple, els barris de Ramon Turró i Bernat Boadas, i el barri de Palau, que dia a dia perden la fesomia de casetes entre mitgeres que els caracteritzaven.

et reconcilia amb la civilitat. Passejant per les nostres ciutats i viles sovint ens pot decebre aquesta manca de ritme. Són nuclis habitats des de fa segles on el pas de cultures diverses han deixat la seva petja. En tant que testimonis de tanta vida, mereixen que es tingui en compte el seu passat, que ha esdevingut la seva essència. Aquest respecte s'hauria de declinar en la proporció de volums i alçades, en l'elecció dels materials, en la discreció de les formes i, sobretot, en la humilitat del projectista a l'hora d'intervenir en un espai. No s'hauria de perdre mai de vista que l'espai urbà és una herència del passat i un escenari del futur.

Sovint un dels problemes que es detecten en el nostre espai urbà és la manca de visió de conjunt en algunes intervencions en zones urbanament consolidades. Potser mereixien un altre tipus d'edifici que ajudés a conservar la fesomia forjada pels anys. Són especialment vulnerables a aquests mals els paisatges urbans no estrictament inclosos en el nucli antic i que són fruit del desenvolupament del segle XIX fins a la nostra Guerra Civil. Eixamples menestrals, nascuts com a primera perifèria, barris de segona residència, avui plenament integrats a les ciutats i sotmesos a la pressió edificatòria de l'urbs i, molt especialment, els testimonis d'aquella arquitectura racionalista que produí habitatge obrer i menestral i equipaments ciutadans durant el primer terç del segle XX. Façana a façana van caient davant nostre per anar conformant una ciutat que en cada enderroc perd un senyal de la seva identitat i a poc a poc fa que s'assembli més a tantes d'altres i que al final no la reconeguem com a pròpia ni la sapiguem estimar com a tal.

DUIXANS